

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

בפני כבוד השופטת עידית בן-דב ג'וליאן

תובע ג.

נגד

נתבע ר.
ע"י ב"כ עו"ד ערן דוידוב

פסק דין

על הפרק הכרעה בעניין זהות יורשי המנוח ד. ז"ל אשר הלך לבית עולמו ביום 14.12.13 (להלן: "המנוח").

רקע רלוונטי והשתלשלות ההליכים

1. המנוח נפטר בהיותו כבן 77, לא נישא בחייו ולא נולדו לו ילדים. למנוח היו שלושה אחים: האח מ. ז"ל - נפטר לפניו ולא הותיר אחריו ילדים. האח ש. ז"ל - נפטר אחר המנוח והותיר אחריו אשה ושני ילדים, אחייני המנוח. לאח מ. מונתה אפוטרופסית לדין בהליכים שלפני, עו"ד יוריסטה עצמון. האח מ. נשוי לגב' ב.. התובע - הנו אחיה הצעיר של ב. הנתבע - הנו חבר ילדות של המנוח ושכנו בחייו.

2. המנוח ערך בחייו שתי צוואות: צוואה ראשונה: מיום 12.6.07, בעדים (עו"ד הדסה בן יעקב, גב' ר.), בה ציווה את דירתו בגני תקווה לנתבע. לא פורט רכוש נוסף בצוואה. (להלן: "צוואת 2007"). צוואה שנייה: מיום 28.10.11, בעדים (עו"ד יוסי נקר, מר א.), בה ציווה את רכושו לתובע (להלן: "צוואת 2011").

3. התובע הגיש בקשה לקיום צוואת 2011. הנתבע הגיש בקשה לקיום צוואת 2007. כל אחד מהצדדים הגיש התנגדות לקיום הצוואה האחרת. הוגשו התנגדויות לשתי הצוואות על ידי אחי המנוח מ. באמצעות האפוטרופסה לדין עו"ד יוריסטה עצמון (ת"ע 20705-12-16, ת"ע 20608-12-16). וכן ע"י גיסת המנוח ואחייניו, אשת וילדי אחיו ש. ז"ל (ת"ע 34873-12-16, ת"ע 23628-12-16). אלה חזרו בהם מההתנגדויות במהלך ניהול ההליך וההתנגדויות נדחו בהחלטות מהימים 23.9.19, 24.9.19.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

- 1 **ב"כ האפוטרופוס הכללי** - הודיע תחילה כי מתערב בהליכים, בהינתן כי הצוואה האחרונה הנה
2 לטובת התובע שהנו אחי גיסתו (אשת מ.), ושתי אחיותיו של התובע שמשו כאפוטרופסיות על
3 מ.. עם מינויה של עו"ד יוריסטה עצמון כאפוטרופסית לדין של מ. הסיר התערבותו (פרוטוקול
4 מיום 16.6.16), ובהמשך חזר על הודעתו בדבר אי התערבות בהליך ביום 21.11.19.
5
6 בהחלטה מיום 1.12.16 בימ"ש הפנה את אחייני המנוח להגיש בקשה לצו ירושה על פי דין. ביום
7 17.5.17 הוגשה בקשה לרשם הירושה שנמחקה מחסר מעש כעולה מעדכון שהוגש ביום 23.9.19.
8
9 4. עוד עלתה במהלך ניהול ההליך שאלת ייצוג התובע על ידי עו"ד נקר, אשר ערך את צוואת 2011.
10 ביתר שאת עלתה השאלה לאחר שהתבקשה חקירתו על ידי ב"כ הנתבע.
11 בדיון מיום 9.11.17 הודיע עו"ד נקר כי אינו מתכוון להפסיק את ייצוג התובע בהליך.
12 בהחלטה שניתנה בתום בדיון, בימ"ש עמד על כך שעדות עו"ד נקר בהליך, כעורך הצוואה, אינה
13 עדות "טכנית" אלא מהותית אשר ניתן וצריך היה לצפות כי תדרש כבר מראשית ההליכים.
14 היות שעו"ד נקר עמד על המשך ייצוגו בהליך חרף האמור, בימ"ש הורה לו לפנות לוועדת
15 האתיקה של לשכת עוה"ד לצורך קבלת עמדתה בסוגיה בתוך 30 ימים.
16 באותה החלטה ניתנו הוראות להגשת תצהירי עדות ראשית, צרוף סרטון תיעוד חתימת הצוואה
17 שערך עו"ד נקר בצירוף תמליל ערוך כדיון, ונקבעו מועדים להוכחות.
18
19 5. מועדי ההוכחות נדחו לאחר שהתובע לא צרף את הסרטון, לא צרף תמליל, וב"כ לא הציג אישור
20 מטעם ועדת האתיקה של לשכת עוה"ד להמשך ייצוגו בהליך.
21 סרטון ותמלול הוגשו לתיק ביום 17.6.18.
22 חרף מספר החלטות עו"ד נקר לא צרף החלטה ועדת האתיקה ולא אישור בדבר פנייתו לוועדה.
23 בהחלטה מיום 26.9.18 נקבע, מנימוקה, כי עד קבלת עמדת ועדת האתיקה ומתן החלטה
24 אחרת, עו"ד נקר אינו רשאי להמשיך לייצג את התובע בהליך.
25 נקבעו מועדי הוכחות חלופיים בהם יוצג התובע ע"י עו"ד יניב מויאל.
26 עו"ד נקר לא צרף את החלטת ועדת האתיקה עד היום.
27
28 6. התובע לא המציא לנתבע את סרטון עריכת צוואת 2011 שהגיש לתיק, ושלח אליו תחילה סרטון
29 מקוצר, רק בהמשך המציא לנתבע בחודש 11/20 לאחר סיום החקירות ומספר החלטות שניתנו
30 בעניין. התובע אף לא הגיב לבקשות בעניין שהגיש הנתבע.
31 בהחלטה מיום 19.4.21 נקבע כי בהעדר תגובות התובע עד יום 27.4.21 בימ"ש יראה זאת
32 כזניחת בקשתו לקיום צוואת 2011.
33 ניתנו החלטות נוספות בימים 17.5.21, 11.7.21, 5.8.21 (החלטה להגשת סיכומים).
34 התובע לא הגיש סיכומים.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 14-07-43461 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 14-07-43449

ת"ע 14-07-44374

ת"ע 14-07-43461

- 1 בהחלטות מהימים 26.10.21, 4.11.21 ניתנו לתובע הזדמנויות נוספות להגשת טענותיו ושוב
 2 נקבע כי בהעדר תגובה ינתן צו לקיום צוואת 2007 לנוכח זניחת בקשתו לקיום צוואת 2011.
 3 בהעדר התייחסות התובע ניתן פסק דין לקיום צוואת 2007 ביום 23.11.21, מנימוקיו.
 4 בקשת התובע מיום 22.12.21 לביטול פסק הדין נדחתה בהחלטה מיום 25.12.21, מנימוקיה.
 5
 6 7. התובע הגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה מיום 25.12.21, אשר התקבלה בהחלטת כב'
 7 ביהמ"ש המחוזי (כב' השופטצ. ויצמן) מיום 2.3.22.
 8 פסק הדין בוטל, והתיק הוחזר למתן פסק דין לגופן של טענות לאחר שכב' ביהמ"ש המחוזי
 9 אפשר לתובע להגיש סיכומים, אשר הוגשו על ידי התובע עצמו ללא ייצוג.
 10 מכאן פסק הדין המנומק לגופן של טענות.
 11

טענות הצדדים

- 12
 13 8. טענות התובע -
 14 כתב ההתנגדות מחזיק עמוד אחד, הסיכומים מחזיקים שלושה עמודים הכוללים ציטוטים
 15 מהפרוטוקול. טענות התובע הועלו על דרך הצמצום, כדלקמן:
 16 א. צוואת 2011 לטובתו הוקלטה והוסרטה על ידי עו"ד נקר עורך הצוואה והיא הצוואה
 17 המאוחרת שיש לקיימה. הסרטון הוגש עם תמליל במלואו. בניגוד לטענת הנתבע לא
 18 נשלח אליו סרטון קטוע.
 19 ב. מעיון בסרטון עולה כי המנוח חד, ברור וצלול, מעורב בצוואה ולא פאסיבי.
 20 ג. נחקרו עו"ד נקר עורך הצוואה והעד לעשייתה מר ס., ועדותם לא נסתרה.
 21 ד. הנתבע לא הוכיח כי היתה השפעה בלתי הוגנת על המנוח לערוך הצוואה משנת 2011 או
 22 כי היתה מעורבות של התובע בעריכתה.
 23 ה. עדות בניו של הנתבע היתה בעניין עריכת צוואת 2007 ואינם יכולים להעיד על עריכת
 24 הצוואה משנת 2011.
 25 ו. צוואת 2007 נערכה בהעדר רצון עצמאי של המנוח ומתקיימים התנאים בסעיף 30(א)
 26 לחוק הירושה לביטולה.
 27
 28 9. טענות הנתבע -
 29 א. המנוח והנתבע חברי ילדות אשר התגוררו בשכנות למעלה מ-50 שנים, ניהלו מערכת
 30 יחסים קרובה ומשפחתית, חגגו יחד חגי ישראל ואירועים משפחתיים.
 31 ב. בשנת 2007 סיפר המנוח לנתבע כי בכוונתו לערוך צוואה לטובתו, סיפר לו כי פנה לעו"ד
 32 שהכיר והעביר לנתבע העתק הצוואה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

- 1 ג. הנתבע מעולם לא שמע את שם התובע מפיו של המנוח ולא ראה את התובע אצל המנוח.
- 2 הצוואה נערכה על ידי עו"ד שהמנוח לא הכיר, שמשרדו מרוחק 75 ק"מ מבית המנוח.
- 3 אחי המנוח ואשתו, שהקשר בינם למנוח היה מנותק משך עשרות שנים, היו מעורבים
- 4 בצוואת 2011. הם גם נכחו במעמד חתימת הצוואה מבלי שהדבר צויין בצוואה.
- 5 ד. בשנים האחרונות לחייו סבל המנוח מליקוי משמעותי בראייתו ובתקופה הרלוונטית
- 6 לעריכת הצוואה המאוחרת כמעט לא ראה. עצמאותו הפיזית והמנטאלית היתה
- 7 מוגבלת. המנוח לא היה כשיר לחתום על הצוואה האחרונה במועד חתימתה.
- 8 ה. המנוח הוחתם על הצוואה המאוחרת מטעם התובע תוך ניצול הדרדרות בראייתו, מצבו
- 9 הנפשי, גילו המתקדם, בתחבולה ותוך השפעה בלתי הוגנת המאיינים את רצונו החופשי.
- 10 ו. מהעדויות עולה מעורבות עמוקה של התובע בעריכת צוואת 2011 לטובתו, אשר לקח
- 11 חלק פעיל בעריכתה. מדובר במקרה קיצון בו התובע הוא שפנה לעוה"ד הוא שמסר את
- 12 פרטי הצוואה ועוה"ד מעולם לא שוחח עם המנוח טרם עריכת הצוואה. עוה"ד הגיע לבית
- 13 המנוח להחתימו על צוואה מוכנה מראש לטובת התובע. עו"ד נקר מיוזמתו אף ערך סעיף
- 14 בצוואה של יורש אחר התובע.
- 15 ז. חתימת הצוואה הוסרטה ע"י עו"ד נקר מבלי שיידע את הנוכחים על הסרטתם, עולה כי
- 16 המנוח כלל לא ידע לצורך מה הפגישה, התמלול הוגש שלא כדין ואינו תואם את כל
- 17 הנאמר בסרטון.
- 18 ח. העובדה כי המנוח היה בעל לקות ראייה ממשית עד כדי עיוורון, לא באה לידי ביטוי
- 19 במועד החתימה ולדברי עורך הצוואה עו"ד נקר הוא לא היה מודע לכך.
- 20 ט. התובע בסיכומיו זנח טענותיו לגבי צוואת 2007.

דיון והכרעה

- 21
- 22
- 23 10. יאמר כבר וינומק להלן בראיות שהוצגו והעדויות שנשמעו בהרחבה – מסקנתי דין צוואת 2011
- 24 להתבטל ויש לקיים את צוואת 2007.
- 25 הוכח באופן חד משמעי, כי התובע, שהנו הנהנה הבלעדי בצוואת 2011 לקח חלק פעיל בעריכתה,
- 26 יחד עם אחותו ב. (גיסת המנוח) אשר היתה נוכחת במעמד חתימת הצוואה.
- 27 התובע הוא שזים פניה לעוה"ד נקר, הוא זה שאמר לעו"ד נקר לערוך צוואה לטובתו, כרצונה
- 28 של אחותו והוא שהיה אמון על תשלום לעו"ד נקר על עריכת הצוואה.
- 29 הוכח כי עו"ד נקר לא שוחח עם המנוח עצמו טרם מועד חתימת הצוואה אשר כבר היתה מוכנה
- 30 ומודפסת.
- 31 מעמד חתימת הצוואה הוסרט. התובע נסמך על הסרטון בלבד לצורך הוכחת גרסתו בהליך.
- 32 מהסרטון עולה כי במעמד חתימת הצוואה, אשר לא היתה ידועה למנוח עד אותו מועד, המנוח
- 33 בשום שלב לא נשאל באופן פתוח לגבי רצונו לצוות, מה הוא רוצה לצוות, ולמי. המנוח נדרש
- 34 לאשר את הצוואה המוכנה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

1 גם כאשר הוקראה הצוואה למנוח והוא התבקש לאשר כי רצונו להעביר את חלקו בדירה
2 לתובע, אישר זאת המנוח מבלי שנתן כל הוראה לגבי יתר רכושו (אשר פורט בצוואה שהוכנה
3 מראש). הגם שהמנוח אמר במפורש כי אין לו כל רכוש פרט לחלק בדירה, הוחתם על צוואה
4 לגבי רכוש נוסף הכולל כספים, זכויות, חשבונות, נכסי דלא נידי ועוד.
5 הוכח כי ההוראה בצוואה לגבי יורש אחר יורש נעשתה ביוזמת עו"ד נקר עורך הצוואה ולא לפי
6 רצון ששמע מפי המנוח.
7 כעולה מהסרטון המנוח לא הצהיר בפני העדים כי זו צוואתו האחרונה כפי שחתמו באישור
8 העדים על גבי הצוואה, ועוד חתמו על כי הצוואה נחתמה על ידי המנוח במעמד המנוח ושני
9 העדים בלבד, בעוד שהצוואה נחתמה גם בנוכחות אחיו של המנוח ואשתו.
10 אין באישור העדים על הצוואה כל התייחסות להיות המנוח לקוי ראייה עד כדי עיוורון והעדר
11 יכולתו לקרוא את הצוואה.
12 נמצא כי דין צוואת 2011 להתבטל מכח הוראות סעיפים 35 ו-30 לחוק הירושה.
13 התובע זנח בסיכומיו טענות לגבי פסלות צוואת 2007, לא הניח (וממילא לא הוכיח) כל עילה
14 לפסילתה.
15

כשרותו של המנוח לערוך הצוואות שבמחלוקת – לא נסתרה

16
17 הנתבע - הודיע בדיון מיום 20.4.17 כי אינו עומד על טענת העדר כשרות של המנוח לצוות (פרוטי
18 עמ' 2 שורה 3). לצד זאת ציין כי מצבו הפיזי של המנוח במועד עריכת הצוואה המאוחרת –
19 עיוורון מוחלט, לצד העדר קשר עם התובע הנהנה וניצול מצבו של המנוח על ידי התובע, התובע
20 השפיע על המנוח השפעה בלתי הוגנת לעריכת הצוואה.
21 התובע – לא טען להעדר כשרות.
22

מעורבות התובע בעריכת צוואת 2011

23
24 12. עדות עו"ד יוסי נקר עורך הצוואה –
25 עו"ד נקר הצהיר כי התובע פנה אליו לצורך עריכת צוואת המנוח (פרוטי' 24.9.19 עמ' 22 שורות
26 5-6), ביוזמת אחותו של התובע, ב.. התובע אמר לו "מה שהם רוצים שיקרה שהוא יהיה
27 הירש" (כלשון עו"ד נקר), התובע מסר לו את הפרטים:

28 "ש.כשג. פנה אליך כפי שציינת קודם לצורך עריכת הצוואה מה הוא אמר לך?
29 ת. שאחותו ב. שאני יכול להגיד לך מהיכרות אישית שלי מילדות. כי הכרתי
30 אותה ואת הסיפור המשפחתי. לא ארחיב. האחות ב. מבקשת וגרמה לכך
31 שבעלה מ. ואח שלו, זה מה שהיא רוצה, שג. הוא זה שיירש את הנכס כי לב.
32 ולמ. אין ילדים. וד. הוא עירי ללא ילדים והיא מבקשת שהרכוש הזה יישאר
33 במשפחה. וצריך להכין צוואה.

...

ש. מה הוא אמר לך בנוגע להוראות עריכת הצוואה?

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

1 ת. נתן לי את מס' ת"ז, את העיקרון הכללי של מה שהם רוצים שיקרה, שהוא
2 יהיה היורש.

3 ש. גם את הפרטים של המגרש?

4 ת. לא זוכר. הצוואה לא מול העיניים שלי. אני לא זוכר כרגע. אם זה רשום
5 בצוואה אז כן – הוא מסר לי כי לא קיבלתי את זה מאף אחד אחר.

6 ש. בצוואה כן רשום בסעיף 3, 4, 5, אלה סעיפים שג. מסר לך?

7 ת. אתה מטעה. קודם כל סעיף 3 הוא סעיף כללי. זה סעיף שג. לא מסר ולא יכול
8 למסור לי משום שזה נוסח שאני כותב בכל צוואה שאני עושה. מה שכן הוא

9 מסר זה את תעודת הזהות שלו שיכול לודאי שגם את זה לא מסר כי כבר היה
10 לי מהסכם המכר. לגבי הכתובת, ... גני תקווה, קרוב לודאי שג. מסר לי. אני

11 לא זוכר כרגע. אני לא מוציא מכלל אפשרות שיכול היות שהוצאתי נסח טאבו
12 כדי לודא שאלה הפרטים. סעיף 5 אני הוספתי כי אנו רוצים לצפות מה יקרה

13 בעתיד אם ח"ו האדם לא יהיה בחיים. זה קורה כמעט בכל צוואה.

14 (פרוטי עמ' 23-24, הדגשות שלי – עי'ביג')

15
16 ובהמשך (הדגשה שלי – עי'ביג'):

17 "ש. אמרת שסעיף 3 הוא לא סעיף שג. נתן לך והורה לך לרשום כי זה סעיף
18 סטנדרטי בכל צוואה שלך. סעיף 3 אומר שכל יתר הרכוש. כספים, מזונות,
19 חשבונות, מטבע זר, כל מה שיגיע בעתיד או לאחר מותי אני מצווה לג.,
20 הוראה זו עשית לפי בקשה של ג.?

21 ת. ג. אמר לי שאחותו ביקשה לדאוג שהוא יזכה בכל הרכוש כולל בנכס הנדל"ן
22 ולכן זה נכתב. בעת עשיית הצוואה שאלתי וזה נמצא שאלתי באופן מפורש

23 גם את ד. וגם את מ. האם הצוואה מתייחסת רק לנכס הנדל"ן או גם לכל
24 הרכוש. אני יכול להפנות בתמליל, ואז נאמר לי מה שנאמר קודם, הוא גם

25 צחק, ד. אמר בצחוק אני יכול להוריש לך גם את הכסאות, את המינוס בבנק.
26 אלה דברים שביררתי.

27 ש. ציינת בתשובתך שגם את סעיף 5 לצוואה שקובע צו של יורש אחר יורש
28 כלומר שאם ג. לא יהיה בחיים אז כל הרכוש יהיה בחלקים שווים ליורשיו

29 זו היתה הוראה של ג., זו הוראה שאת המכניס לכל צוואה ובגלל זה הכנסת
30 אותה?

31 ת. נכון, זו היתה יוזמה שלי כי אי אפשר להשאיר צוואה מחוררת. אני תמיד
32 אומר אני לא רוצה שבעוד 30, 40 שנה יבואו יורשים ויקללו את הילדים שלי

33 כשאני לא אהיה. לכן ביררתי את זה איתם וגם הסברתי להם כל סעיף
34 וסעיף."
35

36 מתשובתו עולה כי הצוואה נערכה על פי רצונם של התובע ואחותו ב., התובע הוא שמסר את

37 פרטי הצוואה לטובתו לעו"ד נקר.

38
39 13. מחקירת עו"ד נקר עולה כי לא שוחח עם המנוח עד לפגישה בה הוחתם על הצוואה, וגם לא

40 יודע אם התובע שוחח עמו על הצוואה (פרוטי עמ' 25, הדגשה שלי – עי'ביג'):

41 "ש. עד שהגעת לפגישה של החתימה על הצוואה לא שוחחת עם ד.

42 ת. לא.

43 ש. ג. שוחח עם ד. על הצוואה?

44 ת. לא יודע. היוזמה לפי מה שאני יודע היתה של ב. והיא גם נכחה במועד עריכת
45 הצוואה."
46

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

וכן:

"ש.למה ערכת את הצוואה של ד. ומ. ביחד?

ת. כי התוכנית היתה של ב. לערוך את הצוואה של מ. וד. ביחד".
(פרוטוקול עמ' 29 שורות 9-10).

ובהמשך (פרוט' עמ' 29-30):

"ש.גם מהתמלול שצירפת, מפנה לעמ' 6, 7, 9, 10, רואים שב. בעצם מעורבת
בחתימה, שואלת שאלות?

...

ת. כן, לא הסתרנו זאת, היא היתה שם. בנוסף מ. עצמו מדבר במהלך אירוע
חתימת הצוואה והחלטה היא שלו ושל ב.."

עו"ד נקר הצהיר כפי שהובא לעיל כי לא שוחח עם המנוח טרם עריכת הצוואה, לאחר מכן ביקש
לשנות שאולי דיבר עמו לצורך קבלת כתובתו (פרוט' עמ' 25-26):

"ש.ביקשת מג. או מישהו אחר לדבר עם ד. או עם מ. לפני עריכת הצוואה?

ת. לא ביקשתי ויש לי זיכרון מאד מעורפל שיתכן שהיתה שיחת טלפון עם ד.
אבל אני לא יכול לאשר לך את זה.

ש. לפני מס' דקות שאלתי ואמרת בבטחון שלא דיברת איתו?

ת. קרוב לודאי שלא דיברתי איתו אבל עכשיו עולה לי זיכרון מעורפל שיכול
להיות שכן.

ש. ממה נובעת ההתעוררות של הזיכרון המעורפל?

ת. כי חשבתי על זה שוב ויכול להיות שדיברתי איתו לגבי הכתובת של איפה
שהוא גר.

ש. למה היית צריך לדבר איתו לגבי הכתובת?

ת. כדי להגיע אליו."

עולה מכך, כי גם אם עו"ד נקר שוחח עם המנוח לצורך קבלת כתובתו על מנת שיגיע להחתימו
על הצוואה, לא מצא לשאול אותו בדבר רצונו לערוך צוואה וככל שכן מה רצונו לצוות.

14. עדות התובע -

בתצהיר עדותו הראשית התובע הצהיר כי אחותו ב. יזמה את עריכת הצוואה ובחקירתו הוסיף
כי אמרה לו והבין ממנה שהוא הנהנה בצוואה (פרוט' עמ' 66). בהמשך הוסיף כי דיבר עם ב. על
הצוואה יותר מחמש פעמים (פרוט' עמ' 71). הצהיר כי אחותו ובעלה מ. (אחי המנוח) אמרו לו
במספר הזדמנויות כי רצונם שכל הרכוש לרבות בדירה השייכת למנוח למ. ולי. (אשת האח
שנפטרה) תהא שלו. אחותו ביקשה ממנו לאתר עו"ד כדי שיערוך צוואה למנוח ולאחיו מ. שהוא
הנהנה בה. התובע הצהיר כי הוא זה שפנה לעו"ד נקר ותיאם את הגעתו לדירת המנוח.

יוער, תצהיר עדותו הראשית של התובע לא אומת על ידי עו"ד.

התובע בחקירתו הצהיר כי ב., אחותו, היתה לו כאם והוא היה לה כבן. ב. עצמה ערכה צוואה
לטובתו (פרוט' 24.10.19 עמ' 60).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

לגבי נסיבות עריכת הצוואה העיד (פרוט' עמ' 64 שורות 22-27):

ש.מי פנה אליך ואמר שצריך לערוך צוואה לד.?

ת. מי שהיה מעורה בזה היא אחותי ב.. ב. ומ. פנו אלי ואמרו שהם מתבגרים ורוצים לערוך צוואה ודיברו גם עם ד. שהם רוצים לעשות את זה ביחד ואמרו שאדאג לעו"ד שידאג לצוואה. פניתי ליוסי נקר, הוא עו"ד שלנו, בן משפחה, הוא ערך את המכירה של ההורים של אשתי שאני גר בה היום וקניתי אותה. הוא היה מעורה בכל הדברים הללו, הוא בא וערכנו את הצוואה."

ובהמשך:

ש.איזה פרטים מסרת לעו"ד נקר?

ת. דיברו איתי גיסי ואחותי והם רוצים לערוך צוואה והם דיברו גם עם ד. אח של מ. והם רוצים לערוך צוואה. הוא אמר א' ין בעיה, קבע איתם מועד ואבוא, תדאג שיגיע עד נוסף. נערוך את הצוואה.

ש. מה אמרת על פרטי הצוואה?

ת. שיש את הנכס של ד. ושל מ.. הוא בא וראה. כמעט לא דיברנו על מה יש שם כי לא ידעתי את הסיפור עד הסוף, שלה דירה, למי זה שייך, כמה שותפים יש שם. אמרתי לו שד. ומ. רוצים לערוך צוואה.

ש. ולהעביר אליך?

ת. אחר כך כשדיברתי עם אחותי היא אמרה שהיא רוצה שזה יישאר במשפחה ולא יעבור לאנשים זרים.

ש. אז היתה לך שיחה ראשונה עם ב.?

ת. לא שיחה ראשונה. אני הייתי כמו הבן והיא תמיד אמרה לי שכל מה ששייך למ. יעבור אלי. גם מ. אמר לי תמיד אתה כמו הבן שלו היה לי. זה לא משהו חדש. אני דאגתי להם מהיום הראשון שעלו לארץ.

ש. אמרת שב. דיברה איתך בשיחה מאד מסוימת ובעקבותיה פנית לעו"ד נקר. זו שיחה טלפונית?

ת. לא, בבית נפגשתי איתם.

ש. היא אמרה לך מה הפרטים של הצוואה?

ת. לא.

ש. ואתה לא שאלת?

ת. לא.

ש. ואז דיברת עם עו"ד נקר ואמרת ד. מ. וב. רוצים לעשות צוואה?

ת. כן. ד. ומ.. ב. לא עשתה צוואה.

ש. אמרת לו מי אמר לך שד. ומ. רוצים לעשות צוואה?

ת. אמרתי לו שב. ומ. רוצים צוואה אחרי שהם דיברו עם ד..

ש. אמרת לו באותה שיחה מי יהיה הנהנה בצוואה?

ת. אם אני פונה אליו שהם רוצים לעשות צוואה לטובתי אז הוא יודע שזה אני.

ש. אמרת שב. לא אמרה לך שאתה הנהנה בצוואה באותה שיחה ואז הלכת לעו"ד נקר, איך הוא יכול להבין שמי שנהנה מהצוואה זה אתה?

ת. אם היא אומרת לי שהיא רוצה לעשות צוואה לטובתי מה יש להבין יותר מזה.

ש. הרגע אמרת שבשיחה הראשונה אם ב. שאלתי אם אמרה לך מי יהיה הנהנה מהצוואה ואמרת שהיא לא אמרה לך. ?

ת. אני כבר לא זוכר להגיד מה היו בשיחות האלה שהיו לפני הרבה שנים.

ש. הרגע העדת שבשיחה עם ב. היא לא אמרה לך מי הנהנה ולכן שאלתי אותך אחרי שפנית לעו"ד נקר מה אמרת לו?

ת. היא לא אמרה לי בפירוש אבל הבנתי מהשיחה שלה שאני הנהנה.

ש. אז אצל עו"ד נקר אמרת שהבנת מב. אתה הנהנה?

ת. אמרתי שהם רוצים לעשות צוואה ואני מבין שאני הנהנה."

(פרוטוקול עמ' 65-66)

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

- 1 מתצהירו ועדותו של התובע ניתן להסיק כי ב. יזמה את עריכת צוואת 2011 לטובת התובע
2 (אחותו שראתה בו כבן) ודיברה עם התובע על כך מספר פעמים. התובע יזם פניה לעו"ד נקר על
3 מנת שיערוך צוואה לטובתו בהתאם.
4 כל זאת מבלי ששוחח עם המנוח על כך, לא התובע ולא עו"ד נקר. הצוואה נערכה על פי רצונה
5 של ב. ורצונו של התובע, מבלי שהמנוח היה מעורב בכך, ומבלי שהמנוח הסמיך את עו"ד נקר
6 לערוך צוואה עבורו.
7 התובע גם היה אמון על תשלום לעו"ד נקר בגין עריכת הצוואה, ללא מעורבות המנוח.
8 כאשר נשאל התובע אם שילם לעו"ד נקר על עריכת הצוואה תשובתו היתה "עוד לא"...**בכל**
9 **פעם שאני בא לתת לו כסף הוא אומר עזוב את זה עכשיו"** (פרוט' עמ' 67 שורות 26-23).
10 התובע הצהיר כי הסיע את מ. וב. לביתו של המנוח ביום חתימת הצוואה (פרוט' עמ' 73). מ. וב.
11 היו נוכחים במעמד חתימת הצוואה.
12
13 15. התרשמתי כי התובע היה מעורב בעריכת הצוואה באופן פעיל ואינטנסיבי. הוא היה המוציא
14 והמביא. הוא זה שיזם את הפניה לעו"ד נקר לעריכת צוואה לטובתו, מסר לעו"ד נקר את
15 הפרטים בצוואה, יזם את הגעת עו"ד נקר לבית המנוח על מנת להחתימו על הצוואה, יזם את
16 הגעת העד לצוואה לבית המנוח, הביא עמו את מ. וב. לבית המנוח על מנת שיהיו נוכחים במעמד
17 חתימת הצוואה על ידי המנוח והיה אמון על תשלום לעו"ד נקר עבור עריכת הצוואה.
18 מהעדויות לפני עולה כי המנוח לא היה מעורב כלל בעריכת הצוואה.
19 המנוח לא הכיר את עו"ד נקר ועו"ד נקר לא הכיר את המנוח.
20 המנוח בשום שלב לא הסמיך את עו"ד נקר לערוך עבורו צוואה, אלא התובע הוא שפנה ועו"ד
21 נקר, אף לא בשם התובע כעולה מחקירת עו"ד נקר עצמו.
22
23 16. סעיף 35 לחוק הירושה קובע כי הוראת צוואה המזכה את מי שערך אותה או לקח חלק
24 בעריכתה – בטלה. הסעיף יוצר חזקה חלוטה לפיה מי שהתערב בעריכת צוואה או לקח חלק
25 בעריכתה, לטובתו, מוחזק כמשפיע שלא כדין על המצווה.
26 בעניינינו, כפי שיובא להלן, גם נסיבות החתמת המנוח על הצוואה העלו ספקות באשר לרצונו
27 האמיתי של המנוח ושוכנעתי כי היתה על המנוח השפעה בלתי הוגנת לערוך צוואה לטובת
28 התובע, כך שגם מכח סעיף 30 לחוק הירושה הצוואה בטלה.
29
30 **טענת הנתבע להשפעה בלתי הוגנת של התובע על המנוח לעריכת צוואת 2011**
31 17. בפרשת מרום (דנ"א 1516/95 **מרום נ' היועץ המשפטי לממשלה** (פ"ד נב(2) 813)) ופסיקה
32 מאוחרת יותר, נקבעו ארבעה מבחני עזר לצורך בחינת הוכחת הטענה בדבר השפעה בלתי
33 הוגנת: תלות ועצמאות, תלות וסיוע, היקף הקשרים שקיים המנוח עם אחרים ונסיבות עריכת
34 הצוואה ומידת מעורבות הנהנה בעריכתה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 14-07-43461 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 14-07-43449

ת"ע 14-07-44374

ת"ע 14-07-43461

18. תלות ועצמאות - זהו המבחן הבסיסי, במסגרתו על בימ"ש לבחון אם בתקופה הרלוונטית למועד עריכת הצוואה היה המנוח עצמאי מבחינה פיזית ומבחינה שכלית-הכרתית, ועד כמה. ככל שימצא כי המצווה עצמאי יותר מכל אחת משתי הבחינות, תתחזק הנטייה לשלול קיומה של תלות המצווה בנהנה.
- מבחינה קוגניטיבית, כאמור לא הונחה כל אינדיקציה כי המנוח לא היה כשיר קוגניטיבית. ממסמכים שצורפו עולה כי המנוח היה עצמאי, אם כי מוגבל בראייתו עד כדי עיוורון של ממש, נזקק לסיוע ולא שיתף פעולה עם גורמי הטיפול והרפואה.
- הוכח כי המנוח נזקק לסיוע במזון ולכספים לצורך קיום בסיסי, והנתבע, בניו ובן של חבר נוסף של המנוח סייעו לו.
- הנתבע צרף מסמכים רפואיים בעניין המנוח בתקופה הרלוונטית ומסמכים סוציאליים מהם עולה:
- 19.11.09 – עיוור כמעט לחלוטין מבדיל בין אור וחושך בלבד. אין כל בעיה בתפקוד, עצמאי.
- 22.6.10 – נרשם כי המנוח לא ביקר במרפאה ב-10 שנים אחרונות, עיוור כמעט לחלוטין. בשל פחדיו לא מסכים לביצוע בדיקת דם או הדמיה בקהילה, מסכים לניתוח קטרקט ומודע לסיכונים.
- 21.9.11 – נרשם בביקור אחות כי נכשלו ניסיונות להביא את המנוח לבצע בדיקות רפואיות וניתוח עיניים. מסכים לבצע אך לא מבצע אף בדיקה. כותבת האחות כי השקיעה זמן ומאמצים להסביר לו את המשמעות, הסיכונים וההשלכות הכרוכות באי ביצוע ההמלצות הרפואיות לרבות תוצאות חמורות לבריאות כולל סכנת חיים אשר עלולים להיגרם מכך ולעומת התועלת הצפויה.
- 6.6.12 – ביקור אחות: נרשם כי המנוח עיוור, גר בבית פרטי עם ריהוט מינימלי ונקי, מקבל ארוחות ממועדון יום בגני תקווה, בביקור לא היו ארוחות במקרה ואמר שיהיו מחר. מקבל אספירין על דעת עצמו, חבר קונה לו.
- רוב היום בבית, מסרב להגיע למרפאה לבדיקה וטיפול, לא מעוניין לקבל עזרה מהרווחה או מהמל"ל. מבחינה תפקודית עצמאי באכילה, הלבשה ורחצה, מתמצא בזמן במקום ובאנשים.
- 12.6.12 – ביקור חוזר של האחות לאחר שבוע לצורך עריכת בדיקות. המנוח לא הסכים לבדיקות, לא הסכים לחיסון. מצבו ידוע ברווחה ויש מטפלת מהרווחה שמגיעה ונותנת לו מזון.
- לדברי המנוח יש לו אח מבוגר בפ"ת שאין קשר עמו (האח מ. – ע'ביג').
- המנוח נפטר ביום 14.12.13. מדו"ח סיכום פטירה עולה כי המנוח הזמין אמבולנס עקב קוצר נשימה. היה בהכרה מלאה בהגעת הצוות הרפואי, ירד עצמאית לאמבולנס. במהלך הפינוי הפסיק לנשום ואיבד דופק. נעשו ניסיונות החיאה. הגיע במצב קריטי לבית החולים ונפטר תוך כדי מאמצי החיאה. נרשם בדיווח הסיעודי כי הגיע לבד, אין קשר למשפחה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

- 1 מהדוחות הרפואיים עולה כי מדובר באדם כבן 75, עיוור כמעט לחלוטין, מצליח להבדיל רק
2 בין אור לחושך ומתגורר בגפו.
3 מקבל ארוחות ממטפלת של הרווחה.
4 נמנע מלהגיע לבדיקות רפואיות, לא ביקר כעשור במרפאה.
5 אחות מבקרת אותו ביוזמתה וכשמגיע נותן הסכמה לביצוע בדיקות, אך בפועל הגם שנתן
6 הסכמה מסרב ולא מבצע הבדיקות.
7
8 תלות וסיוע - מבחן זה מתמקד בשאלה אם הקשר בין המצווה לנהנה התבסס על מתן סיוע
9 מצד הנהנה למצווה שנוקק לו. ככל שהנהנה היה זה שסייע למצווה להתגבר על קשייו
10 ומגבלותיו וככל שהיה הוא היחיד שסייע למצווה בכל צרכיו, תתחזק הנטייה לקבוע תלות.
11 לא הוכח כי המנוח היה תלוי בתובע לצורך סיוע במועד עריכת צוואת 2011.
12 התרשמתי כי המנוח נוקק לסיוע וזה ניתן לו על ידי שני חבריו ר. ומ. ובניהם, ביניהם הנתבע,
13 במועד עריכת שתי הצוואות.
14
15 קשרי המצווה עם אחרים - על פי מבחן זה, ככל שיתברר כי בתקופה הרלוונטית למועד עריכת
16 הצוואה היה המצווה מנותק מאנשים אחרים או שקשריו עם אחרים היו מועטים ונדירים,
17 תתחזק הנטייה לקבוע תלות המצווה בנהנה.
18 מעדויות הנתבע והעדים מטעמו עולה כי המנוח היה בקשר שוטף על בסיס שבועי לכל הפחות
19 ואף יום יומי עם הנתבע, בניו ב. וא., עם חברו מ. ובנו ג..
20 מכתבי הטענות, התצהירים והחקירות עולה כי המנוח היה בקשר עם אחרים.
21
22 נסיבות עריכת הצוואה - יש לבחון את מידת מעורבותו של הנהנה בעריכת הצוואה. גם אם
23 מדובר במעורבות שאינה מגיעה לכדי לקיחת חלק בעריכתה שיכול ויהא בה משום ראייה
24 להשפעה בלתי הוגנת של הנהנה על המצווה.
25 מהראיות שהוצגו וכפי שפורט לעיל, התובע הנהנה על פי צוואת 2011 היה מעורב באופן פעיל
26 ואינטנסיבי ולקח חלק ממשי ומהותי בעריכת הצוואה לטובתו.
27
28 התובע צרף באמצעות עו"ד נקר סרטון של מעמד חתימת הצוואה אשר הוגש לתיק.
29 ב"כ הנתבע טען כי הסרטון שנמסר לו קצר יותר מהסרטון שהוגש לבימ"ש. ב"כ הנתבע צרף
30 את הסרטון שנמסר לו.
31 הסרטון שהוגש לתיק מחזיק 12 דק' ו-53 שניות. הסרטון שנמסר לנתבע, לטענתו, מחזיק דקה
32 פחות, 11 דק' 21 שניות. בשלב מאוחר של ההליך (לאחר החקירות) התובע המציא לנתבע סרטון
33 המחזיק 12 דקות ו-51 שניות. הנתבע הגיש את הסרטונים שהומצאו לידיו.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

1 צפיתי בשלושת הסרטונים. התרשמתי כי מדובר באותו מעמד ובאותו סרטון, אם כי אכן
2 הסרטונים שצרף הנתבע אשר לטענתו הומצאו לו, קצרים יותר.

3 לא מצאתי בכך כלשעצמו עילה לפסילת צוואת 2011, שכן מדובר באותו ארוע.

4 בסרטון שהוגש על ידי התובע לתיק בימ"ש, נצפה:

5 בחדר בדירת המנוח נוכחים עו"ד נקר עורך הצוואה, המנוח, אחיו של המנוח מ., אשת אחיו של
6 המנוח ב. ומר א. ס. כעד לצוואה.

7 דלת החדר פתוחה לכל אורך הפגישה.

8 המצלמה זזה, על פי התמונה המוקרנת, לא ברור (לא נאמר בשום שלב במעמד) אם יש אדם
9 נוסף בחדר שמצלם. בחקירת עו"ד נקר הצהיר כי הוא זה שצילם באמצעות טלפון נייד שאחז
10 בידו (פרוט' עמ' 29):

11 **"ש. הודעת לנוכחים שהם מצולמים?
12 ת. לא. הם ראו שאני מחזיק טלפון ביד. החזקתי טלפון ביד לאורך כל הזמן
13 שלי שם שערכתי את הצוואה. לא אמרתי להם 'רבותי, אתם מצולמים'.
14**

15 התובע אינו נצפה בחדר, לדברי עו"ד נקר בסרטון התבקש לצאת ולא להיות נוכח.
16 מתיישבים כולם.

17 עו"ד נקר מבקש לזהות את המנוח ושואל את הנוכחים אם יודעים למה בא.

18 המנוח משיב: "אני כן". מוסיף: "לתת את השליש שלי אליו לא?" מצביע אחורה, לא ברור
19 אם מפנה אצבעו למ. אשר יושב לצידו מאחוריו ביחס לעו"ד נקר, או לתובע בחוץ.

20 עו"ד נקר פונה ושואל: הבנתי שלפי הרצון של שניכם שהרכוש יעבור לג.. המנוח משיב: נכון.

21 עו"ד נקר מסביר כי באו לעשות צוואה, הרצון של שניהם (מכוון למנוח ולמ.) להעביר את חלקו
22 של כל אחד בדירה לתובע, וזה אותן צוואות.

23 עו"ד נקר מקריא את הצוואה המוכנה המונחת לפניו.

24 המנוח מאשר "כן". משיב שהבית זה כל הרכוש.

25 עו"ד נקר מוסיף: "אני הבנתי שכל הרכוש עובר לג..".

26 המנוח אומר כי יש לו רק חובות, יש לו מינוס, יכול להוריש שני כסאות פריגיידר מטבח.

27 עו"ד נקר ממשיך להקריא את הצוואה במקרה בו התובע אינו בין החיים יעבור הרכוש ליורשים
28 של התובע על פי דין בחלקים שווים.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

- 1 המנוח מציין כי כל צוואה זה אותו דבר.
- 2 יצויין - עו"ד נקר בחקירתו הצהיר כי לא יודע מי היורשים על פי דין של התובע, וזו היתה יוזמה
- 3 שלו לרשום זאת, לא של המנוח (פרוט' עמ' 32 שורות 23-24).
- 4 בסוף המנוח נצפה חותם על הצוואה, לפני חתימתו מבקש מעו"ד נקר להראות לו איפה לחתום
- 5 כי אינו רואה.
- 6 בשום שלב בסרטון במעמד חתימת הצוואה, המנוח לא נשאל באופן פתוח מה רוצה לצוות ולמי.
- 7 יש לזכור, כמובא לעיל, כי המנוח לא היה זה שפנה לעו"ד נקר לערוך את הצוואה, הצוואה
- 8 נערכה על פי דברי התובע לעו"ד נקר, היתה מוכנה במעמד החתימה והמנוח לא ראה אותה ולא
- 9 ידע עליה קודם לכן כעולה מהעדויות, מכל מקום לא על ידי עו"ד נקר כפי שהוצהר על ידו.
- 10 המנוח לא דיבר בשום שלב על הורשת כספים חשבוניות ונכסי דלא נידי כפי שנרשם בצוואה.
- 11
- 12 24. אשר ללקות בראיה ממנה סבל המנוח, עד כדי עיוורון, הצהיר עו"ד נקר בחקירתו כי לא היה
- 13 מודע לכך, גם לא לאחר שהמנוח אמר במפורש, כעולה מסרטון חתימת הצוואה, כי אינו רואה:
- 14 "ש. ידעת שד. יש לו מגבלה בראיה והוא כמעט עיוור?"
- 15 ת. לא ידעת, אם אתה רואה בסרטון לא ניכרת שום מגבלה. הוא מעורב, הוא
- 16 מזיז כסאות, מזיז דברים, הוא התנהל בביתו במטבח.
- 17 ש. אין לו שום מגבלה?
- 18 ת. כשאנשים לא רואים הם מסתובבים עם מקל או נעזרים באחר. האדם הלך
- 19 לבד בבית, הזיז כסאות. ניתן לראות זאת בתחילת הסרטון. הוא פונה
- 20 לאנשים מזיז את הראש, לא ממוקד מבט, הוא מעורב, מתבדח.
- 21 ש. מציג לך את הסרטון מדקה 9 (מציג במחשב), במה עזרת לו כשאתה אומר
- 22 אני אעזור לך?
- 23 ת. אנשים מבוגרים מתקשים להבין איפה הם צריכים לחתום כשאתה מגיש
- 24 להם מסמך.
- 25 ש. ד. לא הצליח בכלל לתפוס את העט שנתת לו ובתמליל שהגשת הוא אומר
- 26 'אני לא רואה'. האם זה לא סימן למגבלה בניגוד למה שאתה ציינת קודם?
- 27 ת. אתה רואה בתחילת הסרטון, הוא מזיז כסאות ומרים כסאות. לא הראית
- 28 בדיון את תחילת הסרטון. נורא טבעי שאנשים לא יודעים איפה לחתום."
- 29 (פרוט' עמ' 31-30).
- 30
- 31 העובדה כי עו"ד נקר לא היה מודע למצבו הפיזי של המנוח, בעל לקות ראייה ממשית עד כדי
- 32 עיוורון, מלמדת על כך ששהה עם המנוח זמן קצר בלבד, כ-12 דקות, גם על פי הסרטון.
- 33
- 34 25. התובע צרף תמלול של סרטון חתימת הצוואה. התמלול נערך, כמוצאה על ידי עו"ד נקר
- 35 בחקירתו, על ידי מזכירה במשרדו, שלא על פי פקודת הראיות, ועו"ד נקר אישר כי לא עבר על
- 36 התמלול לפני הגשתו בתיק (פרוט' עמ' 33):
- 37 "ש. למה לא הגשת אישור של חב' שמתמחה בהקלטות?"

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

- 1 ת. אני לא חושב שאני צריך.
2 ש. הגשת תמלול? מי ערך?
3 ת. ק., היתה עובדת במשרד עו"ד. בתור מזכירה הרבה מאד שנים. ילדה ילדים
4 ונשארה איתם בבית וחיפשה עבודות תמלול.
5 ש. כשבימ"ש מורה להגיש את התמליל לפי פקודת הראיות זה מספק?
6 ת. אני לא רואה עם זה בעיה.
7 לשאלת בימ"ש אני לא עברתי על התמלול מול הסרטון לפני הגשתו."
8
9 במסגרת חקירת עו"ד נקר עלה כי לא כל הדברים שנשמעים בסרטון תומללו, כאשר הוצג בפני
10 עו"ד נקר, תשובתו היתה "יכול להיות" (פרוט' עמ' 33 שורות 12-14).
11 מטעמים אלו אינני מקבלת את תמלול סרטון מעמד חתימת הצוואה כראיה.
12
13 26. עוד אני מוצאת להעיר: הסרטון שהוגש אינו כולל את מעמד חתימת הצוואה מתחילתו ועד
14 סופו. כך למשל לא צולם עו"ד נקר חותם על הצוואה כעד.
15 לא הובאה, ומתוך כך גם לא ניתן לדעת, את ההתרחשות השלמה של מעמד חתימת הצוואה
16 מראשיתו עד סופו.
17
18 27. חקירת מר א. ס., העד לצוואה
19 העד לא ידע לענות על שאלות שנשאל, על מרבית השאלות ענה ב"לא זוכר".
20 העד לא זכר לומר אם דיבר עם התובע קודם עדותו, לא ידע לומר זהותם של הנוכחים במעמד
21 חתימת הצוואה, לא יודע מי זה מ., לא יודע מי זו ב. ולא יודע אם מכיר את המנוח או לא (פרוט'
22 עמ' 38). העד זכר את עו"ד נקר.
23 העד לא ידע לומר מי צילם את מעמד חתימת הצוואה אם זה היה במצלמת וידאו או בטלפון
24 נייד, לא זכר לומר מי נכח במעמד (פרוט' עמ' 39), ולא של מי היתה הצוואה (עמ' 41).
25 העד הצהיר כי הגיע למקום בהסעה עם התובע או עם עו"ד נקר, ידע לומר שלא הגיע עם רכבו
26 (פרוט' עמ' 40).
27 העד גם לא זכר לומר אם התובע היה נוכח בחדר או לא (פרוט' עמ' 43)
28 אין בעדותו, מתוך כך, כדי לחזק את גרסת התובע באשר לנסיבות חתימת הצוואה.
29 זאת ועוד. להצהרתו של התובע, העד א. ס. היה במקום כאשר הגיע. מחקירתו הנגדית של
30 התובע עולה כי העד מר ס. לא הגיע אתו.
31 גם מחקירתו של עו"ד נקר עולה כי העד לא הגיע אתו. לדבריו לא דיבר עם העד לפני הגעתו
32 למקום ומי שדיבר אתו מתי ואיך להגיע היה התובע (פרוט' 24.9.19 עמ' 35).
33 אלא שהעד מר ס. הצהיר בחקירתו כי לא הגיע לבד. לגרסתו הגיע למקום עם התובע או עם
34 עו"ד נקר, לא זכר עם מי מהם.
35 התגלו סתירות בין חקירות התובע, העד ועו"ד נקר בעניין, ויש בכך להעלות תמיהות לגבי
36 ההתנהלות והנסיבות בעניין במעמד חתימת הצוואה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

- 1 עולה מהמקובץ, בכל הנוגע לנסיבות חתימת הצוואה : 28.
- 2 המנוח לא יזם את עריכת הצוואה ומעולם לא שוחח עם עו"ד נקר לגבי עריכת צוואה.
- 3 הגיעו לביתו של המנוח עו"ד נקר, התובע, העד מר ס. מ. וב. (הובאו על ידי התובע), על מנת
- 4 להחתימו על הצוואה שהוכנה מראש.
- 5 ב, אשר יזמה את עריכת הצוואה ותכנה, יחד עם התובע, היתה נוכחת במעמד חתימת הצוואה
- 6 על ידי המנוח.
- 7 המנוח בשום שלב בפגישה לא נשאל לרצונו. לא נשאל מה רכשו ולא נשאל למי רוצה לצוות,
- 8 אלא התבקש לאשר ולחתום על הדברים שכבר היו כתובים.
- 9 המנוח נשאל תחילה ע"י עו"ד נקר למה בא היום ותשובתו : כדי לתת את הזכות שלו.
- 10 כאשר נשאל המנוח על ידי עו"ד נקר אם יש לו רכוש נוסף השיב בשלילה. הגם שכך הצוואה
- 11 כוללת רכוש נוסף פרט לזכויות המנוח בדירה, כספים, מזומנים, תכניות חסכון, מט"ח...
- 12 העדים לצוואה אישרו בחתימתם כי המנוח הצהיר בפניהם שזו צוואתו האחרונה – אלא
- 13 שמהסרטון עולה כי המנוח כלל לא נשאל על כך בפגישה, אם ערך צוואה קודמת, ולא הצהיר
- 14 דבר בעניין בפני העדים, חרף חתימתם שכך היה.
- 15 עו"ד נקר בחקירתו הנגדית הודה כי לא ידע שהמנוח ערך צוואה קודמת ולא שאל את המנוח
- 16 על כך בפגישה (פרוט' עמ' 29 שורות 14-17).
- 17 זאת ועוד. העדים לצוואה מאשרים בחתימתם על גבי הצוואה כי המנוח הצהיר בפניהם והם
- 18 חתמו "במעמד שלושתינו", היינו : שני העדים והמנוח בלבד. אלא שהמנוח חתם על הצוואה
- 19 כאשר בחדר נוכחים גם מ. וב., לא במעמד שלושתם בלבד כפי שהצהירו העדים.
- 20 יתרה מכך. אין בצוואה ובאישור העדים כל התייחסות לכך שהמנוח אינו רואה ואינו יכול
- 21 לקרוא את הצוואה. לא נרשם כי המנוח לא קרא את הצוואה או כי הצוואה הוקראה לו.
- 22 התובע נסמך בהליך בעיקר (אם לא רק) על סרטון חתימת הצוואה.
- 23 מתוך כלל הנסיבות, עריכת הצוואה שלא לבקשת המנוח ומבלי שעורך הצוואה שוחח עמו אף
- 24 לא פעם אחת לגבי רצונו לצוות טרם עריכת צוואת 2011, ולאחר שצפיתי במעמד חתימת
- 25 הצוואה, הנוכחים במעמד החתימה ותכן הפגישה כמובא לעיל בפירוט – לא שוכנעתי כי המנוח
- 26 חתם על הצוואה מרצון מלא וחופשי, בהבינו את משמעות חתימת הצוואה באופן בו נוסחה
- 27 ומבלי להתייחס לצוואתו הקודמת. להתרשמותי מכלל הראיות שהונחו לפני, המנוח חתם על
- 28 הצוואה בעקבות השפעה בלתי הוגנת שהופעלה עליו לחתימתה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

30. עוד העידו לפני בניו של הנתבע, מר ב. ומר א., וכן מר ג., בנו של מ. חברו של המנוח, באשר לקשר שלהם עם המנוח, העדר קשר של המנוח עם התובע והיותו של המנוח קל להשפעה ושכנוע.

עדותם, אשר תובא להלן, לא נסרה ואני מקבלת את עדותם.

תקירת מר ב. – בנו של הנתבע

בתצהיר עדותו הראשית - הצהיר כי היכרותו עם המנוח היתה משך למעלה מ-30 שנים, היכרות אישית ומיוחדת. אביו והמנוח היו חברי ילדות והתגוררו בשכונת מעל 50 שנים במערכת יחסים קרובה ביותר. היה מבקר עם אביו את המנוח כל שבוע, את מרבית ילדותו בילה אצל המנוח, קרא לו "דוד"; בבגרותו התחזק הקשר ביניהם והעד היה מגיע למנוח כמעט מדי יום כמו גם אביו; בשנים האחרונות לחייו היה המנוח במצוקה כלכלית ולווה כסף ממנו ומאביו אחת לשבוע, 100 ש"ח-200 ש"ח בכל פעם בשביל קיום בסיסי ואוכל. הצהיר כי מעולם לא ראה את התובע אצל המנוח ולא שמע את שמו מפי המנוח. עוד הצהיר כי שמע שיחות של המנוח עם מי מבני משפחתו בטלפון, אשר היו מבקשים ממנו להעביר להם כספים, המנוח היה טוב לב והיה קל לשכנוע ולהשפעה.

בחקירתו הנגדית – הצהיר כי היה בקשר עם המנוח גם בשנים 2011-2013 מועד פטירת המנוח. העיד כי ביקר את המנוח בימי שישי, אביו היה מבקר את המנוח על בסיס יומי והיה מביא לו אוכל. לגבי שיחות הטלפון עליהן הצהיר ענה בחקירתו שהיה נוכח בסיטואציות בהן היה מגיע לבקר את המנוח שהיה כעוס ושמע שהמנוח הסכים לשכנועים למתן כספים (פרוט' עמ' 47).

הצהיר כי המנוח לא סיפר לו שחתם על צוואה מאוחרת.

במענה לשאלות בימ"ש הצהיר:

"(בוכה) לפעמים שואלים איפה היית כשקרה משהו. תאומים. כל מיני מקרים היסטוריים. כשאבא שלי התקשר ואמר לי שהוא נפטר אני אל אשכח את היום הזה. הייתי בחופשה באילת עם בת הזוג שלי. חשבתי שהעולם שלי חרב. כמו שיאמרו לי שאבא שלי נפטר. את ד. אני מכיר מאז שאני זוכר את עצמי. את ד. הייתי רואה על בסיס יומי כשהייתי גר אצל הוריי. אחרי שעזבתי את הבית כשהייתי בא לבקר את הורי תמיד הייתי בא אליו. זה יכול היה להיות פעם בשבוע או פעמיים. כשהקמתי את המשפחה שלי והיו לי מחויבויות אישיות שלי התדירות מן הסתם ירדה. אני חושב שזה היה בסביבות 2010, 2011. ב-2007 נולד הילד הראשון שלי. התדירות ירדה לפעם בשבוע, פעם בשבועיים. הלכתי אליו. ד. כבר לא יכול היה, הראייה שלו ירדה, הייתי הולך אליו, זה היה אחה"צ, בימי שישי, גם בני הגדול הכיר אותו. בכל פעם הייתי אצלו יכול להיות שעה, יכול להיות שעה וחצי או חצי שעה. לא ראיתי את ד. נוטל תרופות. הוא היה אנטי. לא ידוע לי אם היה אמור ליטול תרופות. אני לא יודע אם הוא נטל תרופות. הוא נמנע ללכת לקופ"ח לעשות בדיקות.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

1 היו תקופות שהוא עוד ראה איכשהו והכיר את הדרך לסופר והיה הולך לעשות
 2 קניות באופן עצמאי.
 3 ב-2012 אני לא זוכר לומר.
 4 הייתי פותח את המקרר כשהגעתי והוא היה כמעט ריק. יכול להיות שיש...
 5 אני יודע שאבא שלי על בסיס יומי היה מביא לו את האוכל.
 6 דיברתי על כך עם אבי.
 7 כשהייתי בא אני הייתי מביא לו אוכל.
 8 הבאנו צלחת אוכל, אוכלים אותה וזהו.
 9 כשלא היה לו כסף הייתי מלווה לו כסף.
 10 בימ"ש מפנה אותי לתקופה של השנים 2011, 2012 כשהייתי מגיעה הייתי מביא
 11 לו אוכל. הייתי שואל אותו אם אכל. גם השכנה מהצד השני היתה מביאה לו
 12 אוכל. הייתי שואל אותה.
 13 קניות – אבא שלי הביא לו מידי פעם.
 14 אני לא פניתי לרופאים בענייני. אני יודע שאבא שלי פנה לקופת חולים בענייני.
 15 נכון שבכל המסמכים כתוב שהוא לבד ואין לו אף אחד, שיש לו אח אחד מבוגר
 16 שאין לו קשר עימו,
 17 אני לא יכול לשאול את אבא שלי.
 18 אני לא יכול לשאול את בני המשפחה למה לא.
 19 את מה שאני יכול לעשות כבן אדם עשיתי. עשינו.
 20 אני לא חושב שלהכריח מישהו ללכת לראות רופא ואני יודע כמה ניסינו לשכנע
 21 אותו – אני לא יכול לעשות."
 22 (פרוטוקול עמ' 49-50).

23 להתרשמותי הבלתי אמצעית, עדותו היתה מהלב, לא נסתרה והיא מהימנה עלי.

24
25 עדות מר א. – בנו של הנתבע 31.

26 בתצהיר עדותו הראשית – הצהיר על קשרי חברות קרובה בין אביו והמנוח משך 50 שנים. בילה
 27 בילדותו עם אחיו אצל המנוח. הצהיר על הקשר בין אחיו למנוח לאחר בגרותם. הצהיר כי אף
 28 פעם לא ראה את התובע אצל המנוח ולא שמע את שמו מפי המנוח.
 29 בחקירתו הנגדית – הצהיר כי הוא, אביו ואחיו היו מטפלים במנוח.
 30 לגבי הקשר שלו עם המנוח הצהיר:

31 ש. הקשר לא השתנה עם השנים? באיזה שהוא שלב היו פחות ביקורים, זה
 32 ירד?
 33 ת. אבי ביקר את ד. ברמה היומיומית. היה צריך לתת לו אוכל. היה צריך לעזור
 34 לו. אני עזבתי את הבית בגיל 27 וגר במרחק 10 דקות מבית איב.
 35 ש. אתה לא יודע מה הוא היה עושה כל יום?
 36 ת. הייתי מבקר את ההורים 3 פעמים בשבוע.
 37 ש. אז נכון לומר שאתה לא יודע מידיעה אישית שאבא שלך היה מבקר אותו
 38 מידי יום?
 39 ת. כשהייתי מבקר את ההורים הייתי שואל אותם מה מצבו של ד. והיו אומרים
 40 לי שהם מבקרים אותו מידי פעם. אבא שלי, לא אימי. בחלק מהמקרים
 41 במיוחד בשבת כשהייתי בא לבקר אבי לא היה כי הוא היה אצל ד. ואני הייתי
 42 יורד אחריו לראות מה שלומו.
 43 (פרוט' עמ' 51)

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 14-07-43461 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 14-07-43449

ת"ע 14-07-44374

ת"ע 14-07-43461

- 1 במענה לשאלת בימ"ש הצהיר כי בשנים 2011 ואילך היה מבקר את המנוח פעם בשבוע,
2 לסירוגין, למשך חצי שעה-שעה כל פעם (פרוט' עמ' 52).
- 3 עדותו של העד מהימנה עלי ולא נסתרה.
- 4 32. עדות מר ג. – בנו של מ., חבר של המנוח.
- 5 בתצהיר עדותו הראשית – הצהיר כי אביו, הנתבע והמנוח היו חברי ילדות שגרו בשכנות 50
6 שנים והיו ביחסים קרובים כמשפחה; הוא עצמו בילה את מרבית ילדותו בדירת המנוח ולאחר
7 שבגר התחזק הקשר עוד יותר; היה בקשר טלפוני כמעט יום יומי עם המנוח ומבקר אותו. היה
8 עוזר למנוח בקניות, מושך עבורו את דמי הביטוח הלאומי פעם בחודש; לעדותו מעולם לא ראה
9 את התובע בבית המנוח ולא שמע עליו מפי המנוח. את אחי המנוח מ. פגש פעמים רבות בביתו
10 של מ. וגם בבית המנוח.
- 11 בחקירתו הנגדית הצהיר כי הוא והמנוח היו בקשר יום יומי, המנוח נפטר ביום שבת והעד ראה
12 אותו באמצע אותו שבוע. העד הצהיר בתצהירו וחזר על כך בחקירתו כי המנוח אמר לו שאחיו
13 מ. יורש לו בצוואתו, שנתיים לפני פטירתו המנוח ביקש ממנו את תעודת הזהות שלו (פרוט'
14 עמ' 53).
- 15 עדותו לא נסתרה והיא מהימנה עלי.
- 16 33. עדויות אלו מחזקות את גרסת הנתבע כי המנוח לא היה בקשר עם התובע, נהג לרצות ולהעתר
17 לבקשות של בני משפחה לתת להם כספים. התרשמתי מנסיבות עריכת הצוואה כי חתימתו של
18 המנוח על צוואת 2011 לטובת התובע היתה על מנת לרצות את התובע ובעיקר את אחיו מ.
19 ואשתו.
- 20 שוכנעתי כי חתימת המנוח על צוואת 2011, בנסיבות בהן נחתמה על ידי המנוח כפי שפורטו,
21 לאחר שנערכה ביוזמת ב. והתובע תוך מעורבות התובע בניסוחה, היתה פועל יוצא של השפעה
22 בלתי הוגנת שהפעילו התובע הנהנה הבלעדי בצוואה, אחיו של המנוח ואשתו (אחות התובע),
23 על המנוח.
- 24 דין צוואת 2011 להתבטל מכח סעיפים 30 ו-35 לחוק הירושה.
- 25
- 26 34. אשר לצוואת 2007
- 27 צוואה זו לא נסתרה. לא הונחה לפני ולא הוכחו כל עילה או נימוק לבטלותה.
- 28 התובע הצהיר בתצהיר עדותו הראשית כי אינו מכיר את נסיבות עריכת צוואת 2007.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 43461-07-14 ט. נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת"ע 43449-07-14

ת"ע 44374-07-14

ת"ע 43461-07-14

1 התובע טען בעלמא בסיכומיו, כי צוואת 2007 נערכה בחוסר רצון עצמאי של המנוח, כי הנתבע
2 לקח חלק בעריכת הצוואה או היה עד לעריכתה וכי נסיבות עריכתה מנוגדות לסעיף 30 בחוק
3 הירושה, ללא כל פירוט או הוכחה.

4 התובע לא ביקש לזמן לעדות את עורכת הצוואה והעדה לה.

5 התובע לא חקר על נסיבות עריכת צוואת 2007.

6 **סוף דבר**

7 35. התנגדות הנתבע לקיום צוואת 2011 מתקבלת. צוואת 2011 בטלה.

8 התנגדות התובע לקיום צוואת 2007 – נדחית.

9 צו לקיום צוואת המנוח מיום 12.6.07 אשר ניתן ביום 23.11.21 יותר על כנו.

10

11 36. התובע ישא בהוצאות הנתבע בהליכים ושכ"ט עו"ד, כאשר אני מביאה בחשבון השיקולים

12 את התוצאה, נדחו כל טענות התובע, מורכבות ניהול ההליכים מספר הדיונים שהתקיימו (11

13 במספר) – סך 50,000 ₪.

14 הסכום ישולם בתוך 30 ימים, וישא הפרשי הצמדה וריבית ממועד זה ועד התשלום בפועל.

15

16 המזכירות תמציא לצדדים ותסגור את התיק הפתוח.

17 פסק הדין ניתן לפרסום, ללא פרטים מזהים.

18

19 ניתן היום, כ"ג אייר תשפ"ג, 14 מאי 2023, בהעדר הצדדים.

20

עידית בן-דב גוליאן, שופטת

21

22

23

24